

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden December' 2-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' Koronaörökös Hertzegaszszony meg-
hidegült tetemeinek az öröknyúgodalom-
ra való letétetetésére November' 19-di-
két határozták, mint a' melly napot az
Uralkodó familiára nézve egy más ugyan
ezen familiából való Hertzegaszszonynak
ezen napon történt eltemetése tette
gyászossá. A meli a Hertzegaszszony, t. i.
a' beteg Király' utolsó gyermeke is ugyan
ezen napon, úgymint November' 19-di-
kén tétetett-le 1810-ben a' Windsori
Királyi temető boltba (kriptába). —

A' Régens Printz a' *Claremonti* kas-
télyban *Leopold* Printzet meglátogatván
ennek alkalmatosságával kedves leányá-
nak a' halál ragadományává lett hideg-
ábrázatját is megnézte utóljára. Melly
megillető látásnak kellett ennek lenni, ki
ki képzelheti. *Leopold* Printzről azt ir-
ják, hogy úgy leveretett ezen eset miatt,
hogy tsak aligalig jöhet magához. Tsak
azok a' tárgyak foglalatoskodtatják min-
den eszmélődését, a' mik elfelejthetetlen
hitvesének emlékezetét meg-ujtják.
Szüntelen való nyúghatatlanokodás foglal-
ta-el elméjét. Keveset eszik és alszik. A'
Királyi familiának minden tagjai egész
törekedéssel elkövetnek látogatásokkal
mindent körülette, hogy gyötrődését eny-
bithessék, de még eddig minden' vigasz-
talásnak ellene állott a' szomorú eset ál-
tal okoztatott megilletődés.

* * *

Nov. 12 - dikén ismét egy különös

tzikkelyt adott-ki a' Ministeri Kurir ily
tzm alatt: *Az új Országlószerék.* —

„Hozzánk, úgy mond, az itt követ-
kező laistromot küldötte egy nevezetlen
levelezőnk, melly azoknak neveiket fog-
lalja magában, kikből az új Országló-
szeréknek kellett volna állani, ha a' Spafi-
eldi, Nottinghami, és Manchesteri in-
surgensek' összeesküvése végrehajtho-
tott volna. Három országainkat 18 Stá-
tusokra akarták felosztani, mellyek köz-
zül 12-tőnek Angliából, 2-tőnek Skótzia-
ból, 4-nek Irlandiából kellett volna for-
máltatni. Ezen státusok egy Szövetséges-
Országlás alatt egyesítetttek volna,
Tizennyoltz Egyesült Státus-
ok' nevezete alatt. A' Státus' fő hiva-
talait így akarták organizálni: —

Az Országlószerék' Feje —

Elölülő 4 esztendőre; *Francis Burdett.*

I g a s s á g - t é v ö k —

Lord (fő) Cancellarius — Májor *Cartwright.*

Bő Bíró — *Hunt.*

II. Közönséges Prokurátor — *Cobbet.*

Fő Solicitor — Consulent *Philips.*

S z e n t e g y h á z —

Ennek nem kellett volna fennállani.

T e n g e r i E r ő —

Fő Admirális — Lord *Cochrane.*

S z á r a z i á r m á d a —

Fő Vezér — *Wilson Robert*

K i n t s T á r —

Első Lord — *Philips Richard*

K i n t s ' C a n c e l l a r i u s a — *Smith Wil-*
liam.

*)

Státus' Titoknokjai —

Belső Minister — *Wood* (a' volt Londoni Polgármester).

Külső Minister — *Wooler*, a' Fekete Pulya' kiadója.

Hadi Minister — *Clarke* (Húsfüstölő mester, a' Spasfieldi Orátor.

Parlamentum —

Alsó-ház béli Orátor — *Galles Jones*.

Ezen urak tették volna a' Titkos Tanátsot is. — Egyéb fő hivatalokra voltak kinézve: *Dyall*, a' Spasfieldi gyűlés' elöl-ülője; *Waithman*, a' Londoni Tanátsnak tagja; *Preston*, kit nem rég, mint lázszasztót, Watsonnal egygyütt ítélőszék' elcibe idéztek vala, de feloldoztak a' vád alól; Lord *Folkstone*, a' Parlamentum' alsó háza' tagja; Lord *Groszvenor*, a' Felső ház' tagja, Anglus Pair; *Brougham* 's több mások. A' két első Vám-Biztosoknak, *Preston Fr.* Követnek, *Brougham* pedig fizetés nélkül való Biztosnak volt elszánva a' Napkeleti Indiai dolgokra ügyelő Cancellariához.

* * *

A' *Brightoni* lármáról, melyről már röviden emlékeztünk, így irnak a' Londoni újabb levelek: — „Nov. 5-dikén az úgynevezett *Pushapor öszszeesküvésnek* innepét tartván *Brightonban* a' nép, nagy sokaság, nevezetesen sok fiatal legénység gyülekezett öszsze a' szokás szerint 's rakétáknak, ugrántsóló tűz-békák-nak's egyéb effőle játék-tűznek hajgálásával töltötték idejket, míg végre 9 óratájban egy halzsírral töltött nagy hordót meggyújtottak, hogy a' sokaság' időtöltésének helylén nagy lángja világosoljon, vagy világosítottson. A' Politziai előljárók illetlennek találván ezen lármás időtöltést, a' halzsíros hordót el akarták venni, előbb csak szóyal való hevokedésre került a' dolog; a' lármázók sokáig és vakmerően ellentállottak a' tisztviselőknek; hanem ezek végezetre tsakugyan elöltatták a' lángoló hordót. De ezzel sem lett vége a'

lármának; a' por sereg a' maga vigadozásában meggátoltatván dohogni kezdett; a' dohogásból zengésre került a' dolog; külömbkülömbféle zabolátlanságok követték-el; a' Politziai tisztviselőre is réá mentek, a' házat kövekkel hajgálták; a' láрма mind inkábbinkább nevededvén, végre néhány kompúcia bajonéto katonaságnak is elő kellett állani a' lármapiatza; a' Támadás' Aktája is felolvastott. Míg ezek törtentek a' katonaság' sora mellett is holmi játék-tűz-lobbanások (*Schwaermer*) történtek; a' katonák, azokat, kik effélékkel bolondoskodtak, el akarták fogni; már most erőszak is kezdett történni; egy katona egy Politziai fegyveres embernek történehből a' hasába döfste bajonétját, ki is más nap reggelre meghalálozván, egy özvegyet hagyott hátra három gyermekkel. Egy asszonynek a' fejét érte a' golyobis; a' nép is nagyon megsebesített vagy két katonát, kövekkel hajgálván azokra. A' lármának késő éjjel lett vége.

Északi Amerika.

Az Egygyesült Státusokból Európába érkezett tudósításokban ismét heves egyenetlenkedésekről van szó, mellyek ezen Státusok és Spanyolország között fennforgani kezdettek. A' nevezett Amerikai Szabad Státusok nagy summákból álló elégtételt kívánnak (*Floridákat* kérvén értek) a' Spanyolországlószéktől azon megkárosittatásokért, mellyeket az ő kereskedő hajóiknak a' Királyi hadi hajókokoztak. Spanyolországnak ellenben az a' panasza van az Egygyesült Státusok ellen, hogy ezeknek Országlószéke nem iparkodott elegendő hathatós eszközök által megakadályoztatni azt, hogy az Amerikai Spanyolinsurgens tengeri prédálók a' magok hajóikat az Egygyesült Státusoknak kikötőhelycikben fegyverkeztessek-sel, 's általában hogy a' nevezett Spanyol insurgensek az Egygyesült Státusok által minden

módon segítsenek. Ezen fennsörgő ne-
hézsegekre nézve az utolsó választ várták
Washingtonban a' Spanyol Ország-
széktől.

Sok újságlevelek, mellyek az Egy-
gyesült Státusokban világ' eleibe jönnek,
egész törekedéssel azon lóvén, hogy a'
népet a' Spanyolok ellen való nyilván-
ságos hadakozásra 's az insurgensek' ügyé-
nek nyilvánosságosan való segítésére felin-
gereljék, az Országglószék' újsága az úgy
nevezett *National Intelligencer* jónak
találta egygyik közelébb kibotsátott da-
rabjában ilyen letzkét adni ezen időelőtt
lármázó újságlevelek' irójinak: —

„Azon indító ok között, mellyek-
kel a' nálunk kijövő újságlevelek nemze-
tünket a' Spanyolország ellen való hada-
kozásra felingerelni iparkodnak, azt is
elő hozza egygyik irónk, hogy bizonyos
emberek, kik a' mi egygyesült Státusa-
ink' polgárai közé tartoznak, a' Déli Amé-
rikai Insurgenseknek zászlóikkal evezvén,
's végre elfogattatván, *Havannában*
a' Spanyolok által fogva tartatnak. Egy-
általjában vagnak nekünk több féle oka-
ink, mellyek a' Spanyolok ellen való ha-
dakozásra felindíthatnak bennünket: de
a' mindjárt felhozott ok nem tartozik ezek
közé. A' mi Országglószékünk nem tse-
lökedheti azt, hogy azon polgárainknak
ügyeket felvegye, 's őket védelmezze, a'
kik hazájokból önként kivándorolván, ide-
gen zászló alatt keresték szerentséjüket.
A' másik történet továbbá, mellyet irónk
ismét úgy hirdettek ki, mint a' mellyért
hasonlóképpen fegyvert kellene fogunk,
Makawlay nevű szerentsekisértőnknek
a' ki, mint a' maga Ritteri buzgóságának
áldozatja az insurgensek' ügyének védel-
mezésére a' Déli Amériikai tsatázó mező-
kön megjelenvén, ott a' Spanyol sere-
gek által megöletett, a' története. A' mi
Státusainknak ez is tsak olyan indító okúl
szolgálhat a' Spanyolország ellen való ha-
dakozásra, mint az első. Tsak ilyen fon-

tos okúl szolgálhat a' mi Országglószékünk
szemei előtt két más polgárainknak Per-
cy és Gordon nevű Májoroknak, 40
emberekkel, a' Mexikói belső vidé-
keken történt megverettetése 's megöl-
dököltetése is. Ezen történetet is úgy be-
szélik elő némelly újságleveleink, mint
Státusainknak a' Spanyolok által történt
megtámadtatását. De e' nagyon hibás
okoskodás. Ezek az emberek a' Mina'
seregénél szolgáltak, melly a' Mexi-
kói vidékekre beüttött, 's történet, hogy
valahova kiküldöttetvén. a' Spanyolok
nagy erővel körül vették, 's az a' sors
érte őket is, melly szerént a' mostani
revolúziós háboruban, vén, gyermek,
és aszszony emberek, irgalom nélkül fel-
áldoztatnak. Mi bánkodással szemléljük,
hogy az ezen fontos tárgy felett való ta-
nátskozások, mellyek még tsak most vé-
tettettek valójában való fontolás alá, illy
példáknak felhordatása által zavartatnak
meg, mint a' milyenek a' félyebbvalók
valának. Nem jó az offéle dolgokban, in-
dúlatos előköpzeldéshől 's részrehajlás-
sal itélni. Erett mefontolással való ha-
tározás kívántatik ehhez.“

A' *Ney - Yorki* újság szerént az a'
Tyler nevű Amériikai tengeri Kapitány,
kit az Egygyesült Státusok Országglószéke
vagy Elölülője, a' Congres nevű Fre-
gáttal, előbb a' Hayti szigeten lévő Or-
szágglókhöz Pethionhoz és Christophhoz, 's
azután *Margarita* szigetére az ott lévő
Venezuelai Országglószékhez küldött va-
la, ezen utolsó helyen veszedelmes hi-
degelést kapván, meghalt. Nem régazt
olvastuk vala a' közönséges levelekben,
hogy *Pethion* nagy betsülettel fogadta
volna a' nevezett Kapitányt 's hogy azon
summának megszelítésére is készséget mu-
tatott, mellyet tölle az Egygyesült Státu-
sok' Elölülője valami kereskedési kárval-
lásért kívánt, mellyet némelly Amériikai
polgárok Hayti szigeten vallottak. Most
ellenben azt olvassuk újabb levelekben,

hogy nem akarja Pethion megfizetni ezen summát. — Egyébiránt oly hírt hozott ezen fregát a' Hayti szigeten folyó dolgokról, hogy *Pethion* itt katonáson ugyan de legnagyobb szelidséggel való, *Christoph* pedig tsupa Déspotai, az az oly uralkodást folytat, melynek kínórmértéke egyedül tsak az ő szabad akarata. *Christoph* a' maga országa' belső részén tsupa hozzájárulhatatlan hegyek között egy erős várat építtetett és azt legnagyobb ágyukkal jól megrakatta, oly tüzélszással, hogy ha valamely ellenség által szorongattatni találna, magát oda familiájával együtt bevonhassa.

Az Egygyesült Státusok' Országlószéke Északi Amérikában, két Biztosokat indított útnak az *Ontario* nevű fregáton Chili felé az itt felállott új (independens) Országlószékhez, bizonyos dolgoknak elintézésére, melyek az Északi Amériikai Státusok javával összehasonlítatva vagynak. A' Biztosok' nevei *Prevot* és *Brackenbridge*.

Orosz Birodalom.

Egy *Petersburgi* levélben, mely arról tévén emlékeztet, hogy a' Reformatio' jubileumának innepét ott is közönségesen megülték az Evangelikus hitűek, azt jegyzik meg továbbá, hogy a' föld' kerekéségén sohol fel nem találhatik az, a' mi *Petersburgban* feltalálhatik, tudniillik, hogy egy oly kisded helyen, mint a' hol ezen városban a' Sz. Pál Evangelikus - Lutheranusok' temploma van, oly sok féle hitűek' temploma egygyütt találtassék, mint itt. Ezen helyen, melynek körületét valami egy négyszögletű *Wersténck* (egy heted rész Német mértföldnek) lehet tenni, találhatik a' Kasáni Szűz Mária Orosz-Görög Cathedrale temploma, az Örmény templom, a' Romai Catholicum templom, a' Német, Frantzia, és Hollandus Reformatusok', a' a' Svédiai és Finniai Lutheranusok' templo-

maik. Ezek a' külömbkülömb vallási keresztények békességesen eljárnak minden vasárnapokon a' magok egymásnak tö szomszédjában lévő templomaikba, a' nélkül, hogy valamelyik valami zürzavart vagy botránkozást okozna a' másoknak.

Algír ia.

Frantziaországban a' Gironde departament' Prefektusa arról tudósítja a' *Bordeaux* városabéli kereskedőket, hogy ő a' Kadiksi Frantzia Konzultól oly jelentést vett, hogy egy 6 fegyveres hajókból álló Algíriai tsoport (melynek az *Oceanusra* lett kivezéséről közelébbi levélünkben emlékeztünk vala) a' Kadiksi öbölbe megérkezvén, oly fogás alatt, hogy tsak a' Pruszsus és Hamburgi hajókat üldözi, másokat is mindeneket elfogdos a' mellyik néki tetteik, akár mellyik nemzetbeli legyen. Így tett már név szerént azon *La jeune Amande* nevű *Fr. Briggelis*, a' melly *Marsiliából* folytatta evezését *Martinique* felé. Hasonlóképpen járt a' *Dugay-Truin*; ezt az Alicantei öbölben rablották-el a' Barbarusok.

Svéd z ia.

Az Admirális *Moller* vezérlése alatt *Kadiks* felé evező Orosz hadi hajók' tsoportja, melyről irtuk vala, hogy a' Svédzia partok mellé kikötött, rettenetes tengerhánykodást állott-ki a' *Kattegat* tengerén, melly a' *Mercur* nevű fregátot a' többektől elszakasztván, nem tudják mi sors érte ezt.

Frantzia Ország.

Nov. 18-dikán udvarlására mentek a' Párisban lévő külső Követek és Ministerek a' Királyhoz és Királyi Familiához, az Austriai teljes hatalmú Minister Général Báró *Vincént*, a' Hannoverai rendkívül való Követ és teljes hatalmú Minister Gróf *Grote*, a' a' Szakszoniai

teljes hatalmú Minister Báró Usteritz Urak pedig egymás után következő rendel, különkülön, magános audientziára bortsáttaltak a' Királyhoz a' mise előtt, 's leveleket adtak által Monarkháiktól ő Felségének, tudniillik Báró Vincent ő Austriai Császári Felségének a' *Károly* ő Császári Fő Hertzegségé' fíjának egy Austriai Printznek születetéséről, Gróf *Grote* a' Hannoverai Régens 's Wallisi Hertzeg leányának *Karolina Augusta* Printzaszszonynak meghalalozásáról, 's Báró Usteritz a' Szakszoniai Király ő Felségének a' maga testvére fíja' leányának *Mária Anna Karoliná*nak, *Leopold* ő Cs. Fő Hertzegségéhez a' Toskánai Örökös Printzhez lett férjhezmeneteléről.

Ugyan ez nap' estvéli 8 órákor adott a' Király a' trónusos szálában audientziát a' Követek kamarája' nagy számú követségének, melly a' Kamara' megköszönő irását adta által.

A' Kamarák hozzá fogtak a' magok munkáiknak folytatásához. Egy nevezetes tárgy, melly a' Követeknek megvisgálás 's meghatározás végett November' 17-dikén által adatott, a' könyvek' és újságlevelek' nyomtatását illető szabadság. Ezen tárgyra nézve 27 tikkelyekből álló Jovallást adott által Minister *Pasquier* a' Kamarának, melly azt Biztosság eleibe bortsátotta megfontolás végett. Beszédében, mellyet ezen tárgyra nézve elmondott a' Minister, egyebek között ezek a' kifejezések is előfordultak: — „Előttetek Uraim, nem szükség hosszasan magyaráznom a' nyomtatásbéli szabadság' jótéményeit. Polgárok! Ti ezt a' legbeteesebb jusatok közzé számláljátok. De azt is tudjátok másfelől, melly nagyon megkivánnya azt a' köz hátorság 's tulajdon polgártársaitoknak betsülete, hogy a' nyomtatásbéli szabadsággal való visszaélés meggátoltassék.“

Elő mondotta az Orátor, hogy mi-
ben állhat ezen visszaélésnek meggátol-
tathatása, abban tudniillik, hogy azok az

útak 's módok feltaláltassanak 's meghatározatnak, mellyek szerént a' könyvirók semmi eszközöket ne láthassanak szemek előtt arra, hogy a' büntetést elkerülhessék, mellyet a' következő intézet szerént való felelés által lehet véghezvinni, tudniillik: Hogy minden Frantziországban kijövő munkának ezen országban esmeretes és ott-lakó írója, vagy pedig valami oly (idegen) munkának fordítója, mellynek magához az eredeti írójához férni nem lehet, ezen munkakért felelni tartozzék; 's hogy azon esetben, ha sem az író sem fordító jelen nintsen, a' kiadók, nyomtatók, 's végezetre a' könyvárosok, és mind azok, kik a' könyveket elárulják 's elterjesztik, tartozzanak az azokért való felelettel. Átaljában vévén egy könyvet sem lehet addig úgy nézni, mint a' melly által nyomtatásbéli szabadsággal való visszaélés követtetett volna el, valameddig a' könyv, nyomtatásban valóssággal ki nem jött: hanem azonban már csak annak megpróbáltatása is büntetésre méltó, mihelyest valami olyan külső tselekedet által nyilvánossággá tettetik, a' melly tselekedetnek már a' végrehajtásnak elkezdése lett a' következése, 's a' mellynek végre nem hajtathatását csak valamely történetnek lehet tulajdonítani. — Ez eddig a' könyvnyomtatás' állapotját illeti. Az újságlevelek' nyomtatásáról pedig azt mondotta a' Minister, hogy az Országlószók jónak találja, hogy a' Kamara még az 1821-dik esztendeig ezen tekintethen azon határozásokat fenntartsa, a' mellyeket tavaly tett.

A' Kamara' Elölülője De Serre is intézett a' gyűléshez egy beszédet, mellyel azt jovallja, hogy jó leszen a' Kamarának a' maga eddig való rend-és fenyték-tartását megváltoztatni 's megjobbitani, hogy ne fordúlthassanak oly tzivódások, személyes megbántások, 's egyébké viszsa élések többé benne elő, a' milyenek tavaly elé fordultak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pestről Nov. 23-dikén. — Közéleti újságunkban említettük volt, hogy erre a' napra határozottatott néhai Mélt. *Marczibány István* Titkos Tanácsos úr abbali végrendelésének legelső végrehajtása, mellynél fogva a' tisztelt Méltóság bizonyos fundatziót rendelt: a' legjobb Magyar Írók' megjutalmazására. Ez a' jutalomosztás már valósággal meg is történt e' következő módon. Nádor *Iszpany* ö Cs. K. Fő Herczogsége megegyezvén abban, hogy ez a' dolog egész innepi formában menjen véghez, ámbár személyes jelenlétével annak nagyobb fényt nem adhatott is, bizonyos akadályok miatt: mindazonáltal Nagy Méltóságú *Ürményi József* úr ö Exc.ját, mint a' Pestii Kir. Universitásnak Fő Kormányozóját Képviselőjévé kinevezni és meghatalmazni méltóztatott, hogy az egész ceremónia ö Exc.jának vezérlése alatt esne meg. Ö Exc.ja tehát a' Budáról és Pestről szépszámmal összegyülekezett Fő Méltóságok, és mindenféle Uraságok pompás Gyűlésében ö Cs. Kir. Fő Herczogségének képe előtt Meghatalmazó levelét felolvastatta, és ezen Solennitásnak célját előadta. Annakutánna Méltóságos Gróf *Teleki László* ö Ng.sága mint: az 1815 — és 1816-dik esztendőekben kijött Magyar Munkák' megítélésére rendelt Biztosság-
nak Elölülője a' Nemzeti pallérozódásról, és annak leghathatósabb előmozdító eszközéről a' nemzeti nyelvről velős beszédet tartott. Beszédét a' Méltóságos Orátor úr azzal rekesztette-be, hogy az 1815 és 1816-dik esztendőekben kijött Magyar Munkák között: *T. Virág Benedék* úrnak Magyar Századok nevű Munkáját, és *T. Pethe Ferentz* úrnak Természeti Historiáját: a' jutalomra legméltóbbaknak kije-

lentvén magokat ezen Munkáknak jelenlévő íróit az Ország Birája ö Exc.jának elébe vezette. Be gyönyörű látás volt, midőn Nemzeti Litteraturánknak ezen két Veterunusai tudományos fáradozásainak dítséret koszorúit illy fényes helyen, illy méltóságos helyheztetésben aratták. A' heletsület édes-érzésétől általjártt lélekkel 's megilletődve vették el mind ketten méltó jutalmokat, és szíves háladatossággal rebegették nyelveik a' köszönet mellett még szíveknek azt a' megerősödött feltételét, hogy elkezdett pályájokon tovább is készzen, és híven kívánják boldogítani Hazájokat. Ezután a' jutalomra feltett kérdések olvastattak fel, mellyek a' Mélt. fundator úrnak végrendeletére szerént 3 ak lettek volna; de Mélt. *G. Teleky László* ö Ng.a még egyet méltóztatott azokhoz ragasztani, és annak megsejtésére tulajdon tehetségéből jutalmat tenni fel. Végre *M. Cs. K. Tanácsos Brassói Miller Ferdinand* úr, mint a' Nemzeti Muzaeumnak Direktora egy ékes beszédet tartván azzal vetett az egész innepi solennitásnak véget, hogy minekutánna a' nemzeti pallérozódásról hathatósan beszéllett volna, elő adta azt, hogy mennyivel tartozik tehát minden igaz Magyar a' Nemzeti Muzaeum fundálójának *N. M. Sárvári Felső Vidéki Gróf Széchenyi Ferentz* ö Exc.jának.

* * *

Budáról Nov. 27-dikén. Minnekutánna *Tek. Tanárky József* úr a' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Helytartó Tanácsnál viseltt Agensi hivataláról lemondott volna, *Tek. Szathmáry József* úr, több *Tek. Ns. Vármegyéknek Táblabirája* közönségesen esmertt ügyessége, és fáradhatatlan szorgalmatossága tekintetéből választatott, és neveztetett ki arra, és e' f. hónapnak 25-dikén a' törvényes szokás és

rendtartások szerént már ezen hivatalába hitletételnél fogva be is iktatódott.

Igen nagyon hosszás volna a' Budai 's Pesti Jóltevő Aszszonyi-Egyesülésnek mind azon lépéseit leírni, mellyeket az ama tsupán tsak ennél fogva is örök emlékezetet érdemlett idvezültt Palatinusó *Hermine* Cs. K. Fő Herczegaszszonytól lett felállittatásának idejétől fogva mostanig tett. Minthogy azonban hámulásra méltó az a' nagyság, mellyre ez a' hasznos intézet az időnek rövidségéhez képest elverekedett; fels. pedig a' tétel, melly annak fundamentom kövéül vagyontételre: tehát szükségesnek tartjuk arról a' következő dolgokat közönségessé tenni. Minckutánna az idvezültt Cs. K. Fő Herczegaszszonyi vezérlése alatt lábra állott, és bizonyos nyomtatásban kiadatott Rendszabásoknál fogva megerősített volt az említett Egyesülés; tsak hamar olly buzó pártfogókra, és olly számos előmozdítóokra talált az, hogy jóltevő munkálkodásainak annál hathatósabban lejendő folytathatására nézve két szakaszokra kellett annak osztattatni. Az egyik ezen szakaszok közül Buda, a' másik Pest Városára terjedt ki. Mind a' két Szakaszoknak fő méltóságú, és mindenféle karban helyhezettett Tagjai semmit el nem mulasztottak, mellynél fogva magokat Felsőes Vezérlőjöknek társaságára méltóvá, és a' közjónak előmozdítására nézve érdemessé tehetnék. Melly kegyes iparkodásoknak lett is gyümöltse; mivel az e' folyó esztendeji Aprilis 1-ső napjától fogva Septembernek utóljáig készpénzben, vagy másféle kegyes alamisnálkodásokban annyi jött-be, hogy mindent pénzé tévén és össze számlálván az összeséges summa 2,308 fl. 46 xr. Conv. péézt, és 49,551 for. 25 $\frac{1}{2}$ krajtzárokat tesz Váltó Czedulában. Ebből a' tzelra tartozó, és másféle kiadásokat kivéven 31,098 fl. 4 $\frac{1}{2}$ krajtzár marad, melly Sum-

mát úgy lehet nézni mint az Intézetnek tiszta vagyont. Ez a' vagyon pedig tsak magáé a' Budai Szakaszé; a' Pesti Szakasznak állapotját a' közelébbi alkalmossággal közöljük.

* * *

Temesvárról Nov. 18-dikán. A' Gróf *St. Julien* 61-dik számú Gyalog Regementjenek Stábja, ugyan annak 1-ső Batalionjával egyetemben már e' hónap 6-dikán beszállott ide; 14-dikén pedig annak 2-dik Batalionjais megérkezett Nápolyból ezen Sz. Királyi Városba, és Határszéli erősségbe mint rendeltetésének helyére. Ezen 2-dik Batalionnak fogadására Fő Hadi Tár Mester *Ürméayi János* Generalis úr ő Nagysága Oberster és Regement Kommandása *Mansbergi Báro Chimany* úr ő Nagyságával együtt a' sántztárságéig kimentek, a' honnan szép hadi mu'sika zengedezése közben vonultak-be az Erősségbe. Minthogy ez a' Regement többnyire hazafiakból áll; ezenkívül éppen héti vásár is volt: tehát nem tsak sok nézők, de olyanok is voltak, kik ezen a' történeten tiszta szívből örültek. Az idevaló kereskedők pedig, kik már több ízben nyilvánosság jeleit adták a' Hazai Katonaság eránt viseltető hajlandóságoknak most újra az említett Batalionban lévő minden Legénynek a' zászlótartótól fogva lefelé számlálván, két napi fizetéssel toldották-meg rendesen járó fizetésseket.

* * *

Bellovárból Horváth-országban. — Felsőes Urunknak minap *Bellováron*, melly város, a' Varasdi Katonaosztály határszéli kerületében fekszik, Erdélyből Grétz felé való utazása' alkalmosságával történt megfordulásának emlékezetét, úgy akarta Cs. Kir. Kamarás Méltóságos *P. Inkey Imre* úr ő N. ga tovább is fennmarandandóvá tenni, hogy kezeirását adva fogadta, hogy még tsak

él, minden esztendőben Oktob. 26-dikán mint az említett történetnek napján 40 forintokat fog adni két legszegényebb Invalidus katonának, vagy pedig, ha ezek nem lennének, ugyan annyi legjobb Vadászoknak a' Sz. Györgyi határszéli osztályból, kiket az Osztálynak Kommendánsa fog kiválasztani.

* * *

Ts. Ns. Pést Vármegyében f. e. Nov. 19-dikétől fogva a' Liszt és Kenyér árra ekképpen határozottatott meg: Pesten és Budán a' legszebb Liszt Lángjának Mázsája: fl. 16 xr. — Második rendű Lisztnek 28 3/2 fl. 40 xr. — Zsemlye Lisztnek 23 fl. 56 xr. — Kenyér Lisztnek, 9 fl. 54 xr. — Pésti Mérője a' Korpának, 4 fl. 45 xr. — A' legszebb Dara kásának, 36 fl. 18 xr. — Közönséges Dara kásának, 32 fl. 16 xr. — Egy xros Mont Zsemlének kell nyemni 1 1/4 Latot; Közönségesnek 1 1/2 Latot — az egy garasos fejer Kenyérnek 5 1/4 Latot — Barátsnak 6 1/4 Latot — Fejkele Pék-Kenyérnek 8 1/4 Latot. —

* * *

Papi Dolgok.

Pápa ő Szentsége és a' Bavariai Király között ilyen Concordata állított fel: —

Az iger Szent Háromság' nevében:

Ő Szentsége VII-dik Pius, 's ő Felsége Maximilian József Bavariai Király, azon éppen oly szíves mint kötelességszerént való kívánság által lelkesítettén, hogy Bavariában és a' hozzá tartozó birtokokban az Egyházat illető dolgokra néz-

ve meghatározott és tartós rendet állítsanak lábra, meghatározták, hogy e' végre egy közönséges egygyezésre lépjenek egymással. Ehez képest —

Pápa ő Szentsége Consalvi Arcole ő Eminentiáját a' Romai Anyaszentegyháznak Suburrai Sz. Agatha' Cardinalis Diaconusát a' maga Státustitoknokját — Ő Felsége Maximilian József Bavariai Király pedig, Baró Casimir Hasselin ő Excellentiáját Chersonesusi Püspököt a' maga Romában a' Szentszéknél lévő teljes hatalmú Ministerét, nevezték ki — kik is mind két részről való meghatalmazó irásaikat kitserélvén, következő Tzikkelyekben egygyeztek meg: —

I) Tzikkely. A' Romai Catholica Apostoli Religio, Bavariában és a' hozzá tartozó birtokokban tisztán és megsértés nélkül fenntartatik, mind azokkal a' jusokkal és elsőségekkel, mellyek őtet az Isten rendelései és a' Canonica Feltételek szerént illetik.

II) Tzikkely. Ő Szentsége a' Bavariai Fő Papi megyék' állapotját, minden megkívántató tekinteteknek megtartása mellett, akképpen rendeli el, mint itt következik:

Ő Szentsége a' Freisingeni Püspöki széket által teszi Monachiumba, 's Metropolitai Szék' méltóságára emeli, úgy, hogy az ő megyéje a' Freisingeni mostani Püspöki megye legyen: mindazonáltal ez a' Metropolitai 's az utánna következők, Monachiumi és Freisingeni Erseki titulussal éljenek. (A' többi következik).

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

Nov. 28-ik napján 303 1/2 — 29-dikén 302 — Dec. 1. napján 303 — forintot.
A' Marhahúsnak fontja Bétsben, Decemberre, 26 krajtzárra határozottatott.